

Screening kolorektálního karcinomu z pohledu e-learningu

Kocna, P.

Rakovina tlustého střeva a konečníku patří k nejčastějším zhoubným nádorům trávicího ústrojí. Statistiky jasně ukazují, že v počtu nemocných stojí Česká republika na předních pozicích. Prevenci proto představuje screening tlustého střeva a konečníku. Význam eLearningu pro screening kolorektálního karcinomu spočívá v dostupnosti aktuálních a odborně kvalifikovaných informací pro populaci v České republice - klienty, zdravotnické pracovníky, a to jak SZP, tak i lékaře, lékaře všeobecného zaměření i specialisty - onkology, gastroenterology a klinické biochemiky. Dostupnost aktuálních informací dnes téměř výhradně umožňuje internet a jeho vyhledávací nástroje. Google zobrazí při vyhledání výrazu „screening rakoviny tlustého střeva“ v českém jazyce 56,200 odkazů a uživatel nenalezne téměř žádný odkaz na moderní, neinvazivní a velmi citlivý screeningový test. Většina odkazů nabízí test Haemoccult, který je pro velmi nízkou citlivost testu pod 30% ve světě opouštěn. Při zadání anglické verze „screening colorectal cancer“ je nabídnuto 1 750 000 odkazů a mezi posledními je doporučení Board of the National Cancer Screening Service z Irsku (29 July 2009 - <http://www.cancerscreening.ie/developments.html>) uvádějící jako primární, základní test imunochemické stanovení na automatickém analyzátoru (iFOBT), test s citlivostí 90%. Laboratoř gastroenterologie Ústavu klinické biochemie a laboratorní diagnostiky 1.LF UK se problematice screeningu kolorektálního karcinomu věnuje téměř 40 let a jako jedna z prvních v ČR zavedla rutinní detekci okultního krvácení uvedeným imunochemickým testem na automatickém analyzátoru, místo dosud prováděného Haemoccultu, v březnu 2009. eLearning je na pracovištích 1. LF UK v Praze považován za podstatnou složku všech výukových programů a dokumentů a eLearningové zdroje jsou publikovány prostřednictvím výukového portálu fakulty s návazností na portál MEFANETu. Tematika screeningu kolorektálního karcinomu je prezentována v 1 hodinovém on-line semináři - „Průkaz okultního krvácení a detekce krve ve stolici“ - <http://portal.lf1.cuni.cz/Kocna/elearning/ocult1.htm>. Podrobnější informace o laboratorních testech v gastroenterologii nabízí eLearningový projekt „GastroLab“ - <http://gelab.zde.cz> - zahrnující v 50 heslech laboratorní metodiky pro gastroenterologii, doplněné 95 schémata a obrázky a 685 on-line referencí na abstrakta databáze NLM MEDLINE. Projekt GastroLabu byl v roce 2009 převeden také do Wiki struktury a „Laboratorní metody v gastroenterologii“ jsou součástí Wiki skript 1. lékařské fakulty UK - <http://wiki.lf1.cuni.cz/index.php/Kategorie:Gastroenterologie>. Třetím výukovým zdrojem vhodným pro eLearning screeningu kolorektálního karcinomu je databáze obrazových dat, která je průběžně doplňována specialisty 4.interní kliniky VFN a 1.LF UK Praha - „GastroAtlas“ - <http://geatlas.zde.cz>. Databáze nyní zahrnuje 267 vybraných endoskopických, sonografických, endosonografických a RTG obrazů. Fultextové prohledávání databáze umožňuje originální EZDB-search skript a zobrazit lze i sekvence obrázků - soubory obrázků zachycující ilustraci několika fází terapeutického výkonu, např. endoskopické polypektomie adenomu tlustého střeva, terapeutického výkonu, který navazuje na pozitivní průkaz testu okultního krvácení při screeningu kolorektálního karcinomu.